

GEWOON WEER VERDER

Door de week gaat het nog. Zijn baan als ambtenaar in Zwolle kan hij op routine af. Maar in de weekenden slaat het toe. Vooral op een vrijdag zoals vandaag, wanneer aan het eind van de middag de mist zich als de Grote Vervager laat gelden. Eerst verdwijnen de bomerijen en de kerktoren in de verte, dan de beesten in de weilanden en tenslotte zichzelf: die man daar in een tuinstoel die het allemaal ondergaat als een lang gekoesterde wens die vervuld wordt.

De burens zijn allang hun huizen in gevlucht om de mist met hun lampen en televisies een halt toe te roepen. Maar hij blijft zitten. Hij laat zich door de mist insluiten en door de kou verstijven. 'Nog even en dan ben ik ook gewist.' Dat is wat hij er bij denkt. Straks tilt de mist hem op en zweeft hem over de weilanden naar waar ergens ophoudt en nergens begint.

Vannacht stond ze ineens aan zijn voeteneind. Marie!

'Ik moet weer ernstig met je praten.'

'Ojé, maar ik heb toch niets gedaan?'

'Precies, dat is het 'm. Niets doen, dat is het ergste. Nu al zeventien maanden lang! Je zit en staart maar zo'n beetje. Dat gaat zo niet langer, jongen. Ik vind dat niet goed. Wat lig je daar nu stom te lachen?'

'Dat komt, meisje, omdat ik blij ben dat je er weer bent.'

'Maar besef nou verdomme eens dat ik er níet ben en dat jij gewoon weer verder moet. Gewóón weer verder!'

Ze verdween voor hij haar het compliment kon maken dat ze zoals altijd precies verwoordde wat hijzelf al dacht. Toen hij het uitrekenende, bleken die zeventien maanden te kloppen.

Het gesprek bleef de hele nacht doorspoken en telkens wanneer hij haar woorden als toverballen door zijn mond liet rollen, zag hij haar weer zoals ze daar aan zijn bed stond. Zo mooi, zo jong, zo edel verontwaardigd. En ook nog in dat groene jurkje. Hij was tenslotte opgestaan om iets te drinken, maar op weg naar de keuken dook hij pardoes haar klerenkast in. Alles hing er nog, maar niet het jurkje dat hij zocht. Ook toen hij haar kleren een voor een de kamer in slingerde, kwam het niet te voorschijn.

Nu, al helemaal verstijfd door de mist, weet hij ineens waar hij moet zoeken. Hij springt op en rent naar de zolder. Daar staat, gekleed nog

in het groene jurkje, inderdaad zijn Sinterklaassurprise van drie jaar geleden: de levensgrote pop die hij maakte om haar die dure halsketting te geven. Ook de pruik heeft de pop nog op. Die kocht hij op het laatste nippertje omdat hij precies haar lange blonde kapsel van vroeger had. Een groot succes! Zowel die pop als die pruik als die ketting. 'Een drietrapsraket!' riep ze. En: 'Als de Gemeente je ooit ontslaat, moet je gewoon iets met je handen gaan doen. Gouden handen, jongen, je hebt echt gouden handjes.'

Met die pruik had hij niets speciaals bedoeld. Toen hij hem in die etalage ontdekte, zag hij alleen maar hoe mooi de pop zou worden. Toch vatte ze het op als een hint en liet haar gekortwiekte haar weer lang worden. Misschien is toen haar ziekte ook wel begonnen en gaf ze met het laten groeien van het haar ook de kanker in haar buik het groene licht. Onzin, maar zo bekeken is het mooi zijn eigen schuld dat hij haar moest begraven. Met het kapsel nota bene dat ze droeg toen ze elkaar destijds in Amsterdam voor het eerst ontmoetten.

Het blijft gezeur achteraf.

Hij neemt de pop mee naar beneden en gaat ermee op de bank zitten. Buiten staat de mist kamerhoog tegen de ramen. Hij drukt de pop tegen zich aan en streelt haar buik. Ook duwt hij zijn neus in haar hals. Zijn handen willen het spelletje nog wel meespelen, maar zijn neus snuift mufheid in plaats van de echte ouderwetse Marie-geur. Voorzichtig ontdoet hij haar van het groene jurkje en de pruik. Met zijn goedgelovige handen woelend in beide attributen probeert hij de Marie van vannacht weer op te roepen.

'Iets doen!' riep ze. Zij vindt het beslist fantastisch als hij nu in de auto stapt om hun vroegere stamkroeg in Amsterdam weer eens een bezoek te brengen. Als een pelgrim zal hij gaan, op bedevaart naar de plek die hen bij elkaar bracht. Misschien treft hij de oude makkers van vroeger nog. En Marie zal stomverbaasd staan als hij haar dan over hen vertelt.

Sinds hij tien jaar geleden met Marie naar de provincie verhuisde, heeft hij de kroeg niet meer bezocht en geen van de oude makkers meer gezien of gesproken. Een abrupte verdwijning was het destijds. Soms fantaseert hij er nog wel eens over dat het insloeg als een bom, maar vaker vreest hij dat het niemand opviel. Die vrees deed hem als hij toevallig in de buurt was op het laatste moment steeds weer besluiten er niet binnen te gaan. Trouwens zo'n buurtcafé is natuurlijk allang weggesaneerd of, nog erger, gemoderniseerd door een nieuwe

eigenaar. En in ieder geval zijn de makkers van vroeger stilletjes aan verdwenen om plaats te maken voor de jonge garde in de buurt. Hij moet er maar niet te veel van verwachten. Hij gaat alleen om er Marie over te vertellen. Ook als het anders is, zal ze het prachtig vinden.

De kroeg staat er nog. En binnen is het nog hetzelfde bruine café. Ook het tafeltje, hún tafeltje in de hoek, staat er nog pontificaal te pronken. Hetzelfde versleten blad! En tot zijn verbazing achter de bar dezelfde kale, droge ober die hem toeknikt alsof hij hem nog kent en hem zelfs vraagt of hij weer terug is van weggeweest. Niemand die op hem afspringt met “Gut Sjonnie, waar heb jij al die jaren gezeten? Ben je nog steeds met hoe-heet-dat-mokkeltje ook alweer?”

Andere mensen? Langzaam dringt tot hem door dat het voor een groot deel nog dezelfde zijn. Alsof de tijd heeft stilgestaan. Niet te geloven. Zoiets verwacht je in de provincie maar niet in een bruisende grote stad. Ze kennen hem zelfs nog een beetje, te oordelen naar de korte herkenningknikjes die hij opvangt en weer terugwerpt. Daar heb je warempel Willem, nog steeds in die versleten grijze regenjas. Niet uit de kleren geweest! En dat is Freek, wiens buitensporig alcoholgebruik hem nog steeds niet is aan te zien. Alcohol werkt op hem als balsem op een lijk. Met die opmerking kreeg hij Marie tien jaar geleden nog aan het lachen. En dat is de ouwe Leo die hem even aan zijn jasje trekt en meteen, zonder hem ook maar iets te vragen, op hem in begint te praten alsof ze elkaar gisteren nog gesproken hebben. Met een half oor naar hem luisterend hoort hij met anderhalf oor een dame achter hem zeggen: ‘Maar dat is toch jeeewet-wel, die stille jongen met dat veel te leuke meisje.’ De dame, die hem zelfs niet vagelijk bekend voorkomt, staat met haar rug naar hem toe. Het is de vraag of die opmerking op hem slaat. Toch voelt hij zich aangesproken. Hij wás te stil voor Marie en zij wás te leuk voor hem. Dat is de waarheid. Eigenlijk begreep hij nooit waaraan hij haar verdiende. Hij probeert zich de dame goed in te prenten om haar later aan Marie te beschrijven. Misschien kan zij zich haar herinneren.

‘Een glaasje Spa graag’, fluistert hij de ober toe.

‘Staat allang voor je klaar, man, een brandewijntje, als vanouds. Van de zaak, omdat het de eerste na de vakantie is.’ De ober geeft er een gratis knipoog bij.

Nou, dat is toch wel erg knap van die man dat ie dat nog weet. Brandewijntjes! Marie zal zich verkneukelen.

Hij zet zich met zijn glaasje aan hun tafeltje. Daar zal ze van opkijken. Dat er in al die jaren nauwelijks iets is veranderd. Dezelfde schilderijtjes aan de muur en ook het oude kapotte tv-toestel nog op de zelfde plek en nog steeds kapot. Steeds maar nieuwe brandenwiltjes bestellend, blijft hij alles scherp observeren. Willem, Freek, Leo, de kale ober en die hem onbekende dame. Hij somt het rijtje steeds maar weer op en het ergert hem mateloos dat hij af en toe de draad even kwijt raakt. Marie, anders altijd degene die alles onthoudt, zal versted staan van de vele details die hij uit zijn herinnering zal weten te toveren. Stille jongen? Hij!? Niks stille jongen!

De kroeg loopt leeg en de kale ober roept dat hij gaat sluiten.

‘Sluiten? Maar heeft Marie dan nog niet gebeld?’

‘Verdomd Marie! Ik probeer de hele avond al te bedenken met wie je ook alweer altijd was. God ja, Marie. Dat was nou echt een schat van een meid. Ik durfde het je niet te vragen, want.. èh, jullie zijn dus nog bij elkaar?’ De ober schuift even bij hem aan het tafeltje.

‘Ja, die trut...We hebben hier afgesproken om samen terug te gaan. Ze zou rijden. Weet je zeker dat ze niet heeft gebeld? Ook niet een beetje?’

‘Nee, makker. Zij heeft de hele avond op mijn lippen gelegen. Als zij had gebeld, zou ik het geweten hebben. Moet je ver?’

‘Overijssel.’

‘Dan zou ik hier maar blijven vannacht. Om de hoek is een hotelletje. Daar is zeker plaats. Kom, Stel brengt je er wel even naar toe.’

Hij komt moeizaam overeind. Erg vast staat hij inderdaad niet meer op zijn benen. Marie zal hartstikke kwaad zijn als hij nu toch eigenwijs in zijn auto gaat zitten.

Stel brengt hem naar het hotel om de hoek. Pas als ze voor de deur staan, ziet hij dat zij de dame is die hij zich probeerde in te prenten om haar aan Marie te beschrijven.

‘Stel. U heet dus Stel?’ Ook de naam zegt hem niets.

‘Zo noemen ze me, ja.’

‘Es-tee-ee-el?’

‘Gewoon Stel, ja. Precies zoals je het zegt.’

‘Ik zal het onthouden.’

‘Hoeft niet hoor, je mag me best vergeten.’

‘Nee nee, geen sprake van. Ik zal u nooit vergeten.’

‘Mag ook. Ik ben de beroerdste niet, zoals je ziet.’

‘Zeg, als Marie nog belt dan weten jullie mij te vinden, hè?’

‘Als Marie belt, weten we je te vinden.’

‘Bedankt alvast.’

‘Graag gedaan. Hier, je tas. Een tandenborstel werkt volgens mij “s morgens nog altijd het beste tegen een kater.’

Op de kamer laat hij zich op de rand van het bed zakken. In de grote spiegel van de kast ziet hij zichzelf zitten. Geen opbeurend gezicht, zo’n man alleen in een vane hotelkamer. Om er vanaf te zijn doet hij zijn bril af. Hij opent zijn tas en trekt het groene jurkje en de pruik te voorschijn. Met het jurkje probeert hij de kippigheid uit zijn ogen weg te wrijven. Zijn neus, nu kennelijk welwillender, snuift de geur op van Marie, de ouderwetse Marie. Het brengt hem op een idee. Hij staat op, trekt zijn kleren uit, wringt zich in het jurkje en trekt de pruik over zijn hoofd. Zo gaat hij weer voor de spiegel zitten.

‘Zo’, zegt hij, ‘goed dat je toch nog gekomen bent want ik wil nu toch eens ernstig met je praten. Je bent zomaar weggegaan. En waarom? Omdat je me te stil vond? Of vond je jezelf te leuk? Als dát het is, kan ik het begrijpen. Maar dan wil ik het je zelf horen zeggen. Zomaar opstappen zonder enige verklaring, dát heb ik niet aan jou verdiend. Ik vind dat niet goed! Ik éis dat je gewoon weer terugkomt. Én blijft! Nee. Géén discussie. Gewoon dóen! Je regelt maar wat, verdomme!’

Het laatste zegt hij met de nodige boze intonatie en stemverheffing en hij heeft grote moeite niet in lachen uit te barsten. Niet omdat hij het absurde van zijn eis inziet, maar om de toon die hij tegen haar aanslaat. In de spiegel ziet hij nu dat ook Marie grote moeite heeft haar lachen in te houden. Daardoor gestimuleerd laat hij zijn lach de vrije loop.

‘Ik vind dat niet goed!’ buldert hij.

‘Géén discussie!’

‘Je régelt maar wat, verdomme!’

Hij komt niet meer bij en rolt over het bed. En Marie, ziet hij, rolt met hem mee. Het is al weer lang geleden dat hij haar zo aan het lachen heeft gekregen. Het betekent, weet hij, dat zij óm is. Terugkomen zal zij én blijven.

‘Meisje!’ roept hij.

Hij springt van het bed en rent op haar af.

-0-

Hilbert Kuik